

NOORTELE TÖÖTAMISEST

Muudame koos tööelu paremaks!

Tööinspektsioon

Milline töö sulle sobib?

Töö peab olema:

- Tervisele ohutu.
- Võimaldama hariduse omandamist.
- Noorele jõukohane.
- Seadusega lubatud.

Millise lepingu sa töö tegemiseks sõlmid?

Tööd tehakse reeglina töölepingu alusel, kuid töö tegemise võib kokku leppida ka käsunduslepingu, töövõtulepingu või muu sarnase lepinguga. Kõige ebakindlam on töötamine ilma kirjaliku lepinguta.

- **Tööleping:**

kokkulepitud töö tegemiseks, lepinguga reguleeritakse tööprotsessi, mitte saavutatavat eesmärki.

- **Töövõtuleping:**

kokkulepitud eesmärgi saavutamiseks. Sobilik koristamiseks, millegi valmistamiseks, ühekordseteks/lühiajalisteks ehitus- ja remonttöödeks jms.

- **Käsundusleping:**

esinemiseks, esindamiseks jms.

Kõige paremini kaitseb sind kirjalik tööleping!

NB! Alla 18-aastaselt noorel peab lepingu sõlmimiseks olema seadusliku esindaja (lapsevanem) nõusolek!

Töölepingu sõlmimiseks 7–14-aastasega peab tööandja peale noore enda ja lapsevanema nõusoleku taotlema nõusolekut ka tööinspektorilt.

Mis peab töölepingus kirjas olema?

- Poolte andmed.
- Töölepingu sõlmimise ja tööle asumise aeg.
- Tööülesannete kirjeldus.
- Töötasu.
- Tööaeg.
- Töö tegemise koht.
- Puhkuse kestus.

Lisaks peab tööandja teavitama töötajat, millised on töölepingu ülesütleemisest etteteatamise tähtajad, ning viitama, kus töötaja saab tutvuda asutuses kehtestatud töökorralduse reeglitega. Samuti peab tööandja teavitama noort töötajat ja alla 15-aastase töötaja seaduslikku esindajat alaealise tööga seotud riskidest ning tema ohutuse ja tervise kaitseks rakendatud abinõudest.

Millist tööd tohib teha?

Alla 18-aastase tööle lubamine on seotud tema vanuse ja koolikohustuslikkusega. Koolikohustuslik ollakse kuni põhihariduse omandamiseni või 17-aastaseks saamiseni.

- Täisealistele piirangud puuduvad.
- 16-aastane, kes ei ole koolikohustuslik, ja 17-aastane võivad teha kõiki töid, mis ei ole keelatud Vabariigi Valitsuse määrusega ega sea ohtu noore tervist.
- 13–14-aastane ja koolikohustuslik 15–16-aastane võivad teha kergeid töid, kus töökohustused on lihtsad ega nõua suurt kehalist või vaimset pingutust. Näiteks rohimine, marja-

de või puuviljade korjamine, kaubandus- või teenindusettevõttes tehtavad abitööd kaupade lahtipakkimisel ja riiulitele asetamisel, toitlustusasutuses laudade katmine, käsitöö, kontoritöö jmt.

- 7–12-aastane laps tohib teha kergeid töid üksnes kultuuri-, kunsti-, spordi- või reklaamialal. Näiteks võib ta osaleda teatrietendustes näitlejana.

NB! Alaealine ei tohi teha tööd, mis on seotud alkoholi ja tubaka käitlemisega, sh jaemüügi või klientide teenindamisega.

Töö- ja puhkeaeg

Täiskasvanutel on täistööaeg 40 tundi 7-päevases ajavahemikus, st tavaliselt 8 tundi päevas.

Alla 18-aastaste tööaeg on lühendatud sõltuvalt vanusest:

- 16-aastane, kes ei ole koolikohustuslik, ja 17-aastane: 7 tundi päevas ja 35 tundi nädalas.
- 15-aastane, kes ei ole koolikohustuslik: 6 tundi päevas ja 30 tundi nädalas.
- 13–14-aastane või koolikohustuslik töötaja: 4 tundi päevas ja 20 tundi nädalas.
- 7–12-aastane: 3 tundi päevas ja 15 tundi nädalas.

Sõltuvalt lubatud tööajast on noortel ka pikem kohustuslik puhkeaeg ühe tööpäeva lõpust järgmise tööpäeva alguseni. Näiteks 13–14-aastase või koolikohustusliku noore tööpäevade vahel peab olema vähemalt 20 tundi puhkeaega.

Alaealine ei tohi:

- Teha tööd üle temale ettenähtud tööaja.
- Töötada vahetult enne koolipäeva algust.
- Koolikohustuslik alaealine ei tohi töötada rohkem kui pool iga koolivaheaja kestusest.
- Töötada kella 20.00–06.00 vahelisel ajal.

Erand:

Mõnel juhul on hilisel õhtutunnil töötamine siiski lubatud. Alaealine võib täiskasvanu järelevalve all teha loomingulist tööd kultuuri-, kunsti-, spordi- või reklaamialal kella 20.00 kuni 24.00.

Töötasus noortele erandeid ei ole

Töölepinguga töötades peab töötasu vastama vähemalt Vabariigi Valitsuse poolt kehtestatud alammäärale. Alammäär on muutuv, näiteks 2013. aastal on see **1,90 eurot tunnis** või **320 eurot kuus**, kui töötatakse täistööajaga ja lepitakse kokku kuupalk.

Pikem põhipuhkus

Tavaliselt on töötaja põhipuhkus 28 kalendripäeva kalendriaastas.

Alaealistele on ette nähtud pikem põhipuhkus: 35 kalendripäeva kalendriaastas.

Kuidas lahendada probleeme?

Kui tööandja ei täida oma kohustusi, näiteks ei maksa kokkulepitud palka, siis esmalt tuleb püüda omavahel asjad selgeks rääkida. Kui see ei õnnestu, siis võib pöörduda töövaidluskomisjoni või kohtusse. Töövaidluskomisjonis on vaidluse lahendamine tasuta ning komisjon teeb tavaliselt otsuse 30 päeva jooksul.

Tööelu tekitab küsimusi?

VAATA Tööinspektsiooni kodulehele www.ti.ee
ja Tööelu portaali www.tööelu.ee

HELISTA juristi infotelefonile **640 6000**
igal tööpäeval kella 9–15

KIRJUTA jurist@ti.ee

©Tööinspektsioon, 2013

Euroopa Liit
Euroopa Sotsiaalfond

Eesti tuleviku heaks

TÖÖELU
www.tööelu.ee